

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТАНОВИЩЕ

*От: проф. д-р Искра Богданова Христова-Балканска,
Научна специалност: Световно стопанство и МИО
Институт за икономически изследвания при БАН (ИИИ БАН)
Секция „Международна икономика“*

Относно: конкурс за **доцент** по научна специалност „Световно стопанство и МИО“
в УНСС, професионално направление 3.8. Икономика.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „МИО и бизнес“, Факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС, съгласно заповед на Ректора на УНСС №3268/18.11.2021 г., с решение на Катедрения съвет на катедра „МИО и бизнес“ с Протокол № 399/13.09.2022 г. и с решение на Факултетния съвет на факултет „Международна икономика и политика“, с Протокол № 1 /21.09.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2394/28.09.2022 г. на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидата в конкурса

В обявения конкурс участва единствен кандидат гл. ас. д-р Моника Емилова Моралийска-Иванова, щатен преподавател в катедра „МИО и бизнес“, факултет „Международна икономика и политика на УНСС.

Кандидатът напълно е спазил нормативните количествени и качествени изисквания, за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС. В конкурса гл. ас. д-р Моралийска участва с 1 хабилитационен труд, с 1 монография, с 1 учебно помагало, с 2 статии, публикувани в научни издания, индексирани в Web of Sciences, с 2 студии, едната от тях е на английски език, с 13 статии, публикувани в научни издания, индексирани в международни бази данни CEEOL, ProQuest, RePec. Публикациите не повтарят тези за придобиване на ОНС „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „главен асистент“.

Гл. ас. д-р Моника Моралийска е главен асистент (от 29/02/2012 г.) в катедра „МИО и бизнес“. Кандидатът има опит като оценител на проекти и като експерт по програми, финансирани от ЕС. Владее английски, немски и гръцки езици. Д-р Моралийска е активен участник в конференции и семинари. Била е гост преподавател в Турция, в Белгия, в Словения, в Полша и т.н. Тя е ръководител и участник в колективни проекти.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Д-р Моралийска напълно покрива законовите изисквания за участие в обявения конкурс. В картата за количествените изследвания, точките, набрани от дейността на

д-р Моралийска по раздели I + II са близо 3 пъти по-високи от изискуемия минимум. Постигнатите качествени резултати са подкрепени и доказани от качествените показатели, реализирани от кандидата.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

- Видно е желанието на кандидата да усъвършенства и разшири знанията си в областта на европейската интеграция, европейската икономика и някои основни (социални, търговски) политики на ЕС;
- Научните публикации на кандидата обогатяват инструментите за разширяване на познанията и уменията на студентите.
- Иницирането на допълнителни образователни форми за обучение на студентите показва креативността на кандидата.

Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Главно направление в трудовете на д-р Моника Моралийска е социално-икономическата политика на ЕС, социалните различия в ЕС и ефектите върху България. В хабилитационният труд *„Европейският стълб на социалните права като инструмент за социално сближаване в Съюза и постигане на догонващо икономическо развитие на България“* се подчертава, че социалните проблеми в ЕС, бедността и неравенството в доходите се изострят и това усложнява процеса на догонващото икономическо и социално развитие на България. Подчертани са ефектите на Европейския стълб на социалните права (ЕССП) върху икономиките на ЕС. Предполага се, че тази инициатива, подкрепена от Директивата за минималните заплати и Директивата за баланса между професионалния и личен живот ще допринесе за преодоляване на социалните различия в ЕС и ще въздейства благоприятно и върху социалната политика на България. Усложнените проблеми с бедността, неравенството на доходите, социалното изключване са застъпени в поредица от студии и статии, сред които могат да се споменат: *„Доходното неравенство в Европейския съюз и неговата взаимовръзка с икономическия растеж и бедността“*, *„Неравенство в доходите като основно социално предизвикателство за ЕС“*, *„Поглед към някои от основните проблеми на ЕС и тяхното икономическо въздействие“*, в които се разясняват предимствата и недостатъците на европейския социален модел и неговото въздействие върху социалната политика на страните членки на ЕС.

Друг аспект на социално – икономическата политика е въпросът с регулирането на минималната работна заплата (*„Трябва ли минималната заплата да се регулира на ниво съюз:случаят на ЕС“*) Изследвани са също социалните и регулаторните предизвикателства пред трудовете дигитални платформи. (*The Impact of Certain European Pillar of Social Rights' Initiatives on Bulgaria*).

В монографията *„България в регионалното икономическо сътрудничество в Югоизточна Европа - преди и след присъединяването към Европейския съюз“* се разясняват възможностите за задълбочаване на икономическото сътрудничество между страните от Югоизточна Европа (ЮОИЕ) и разширението на ЕС в този регион.

Изяснява се позицията на България, за развитие на регионалното икономическо сътрудничество и разширение на търговския, инвестиционен и туристически обмен. Изведени са икономическите ползи за региона от подобно сътрудничество. Анализират се и други важни въпроси като енергийната зависимост и диверсифицирането на доставчиците на газ, както и необходимостта от привличане на значителни инвестиции, за изграждане на инфраструктурата за пренос на енергоносители, което е от полза за Европа. („*Регионът на Югоизточна Европа: остров на липсваща газова свързаност и неговите европейски последици*“). Изследвани са положителните и отрицателните аспекти на трансграничното сътрудничество на регионална основа, което се натъква на значителни пречки от икономическо и политическо естество.

Д-р Моралийска е работила също в областта на еволюцията на ЕС в контекста на усилената миграция и след Брекзит, което намира израз в различни виждания относно вътрешнообщностните отношения. (*Бялата книга за бъдещето на ЕС и отзвукът ѝ в България*) В статията („*Въздействието на кохезионната политика на ЕС върху регионалното икономическо развитие: случаят на България*“) се доказва, че ефектите на кохезионната политика допринасят за икономическо сближаване на регионите и целите които трябва България да постигне за оползотворяване на ефектите на кохезионната политика.

Публикациите на д-р Моралийска са насочени също към широк кръг от проблеми от значение за политиките на ЕС и за България. Тук могат да се споменат анализа на следните проблеми институционалната система на ЕС („*Критичен поглед върху институционалната система на ЕС*“) („*Предизвикателството Brexit пред ЕС и Великобритания: Кой печели и кой губи?*“)(„*Има ли достатъчно Европа и съюз в Европейския съюз?*“) („*Търговията на ЕС с услуги и по-нататъшната им либерализация*“), („*Challenges to the Leadership Position of the European Union in World Trade*“). Бъдещето на ЕС се застъпва в публикации, насочени към Индустрия 4.0 и двойния преход на ЕС – дигитализация и зелена икономика. („*Подготовка за Индустрия 4.0 и цифрови трансформации в МСП. Европейски и национални аспекти*“)

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научни приноси

- Съществен научен принос има в трудовете, посветени на социалната политика на ЕС и по-специално в хабилитационната работа. Дава се реална оценка, че социалната програма на ЕС се развива, макар и бавно, но само с програма и директиви не могат да се преодолеят съществените социални противоречия на национално ниво, както и различията между страните от ЕС по отношение на бедността, социалното изключване, безработицата. Това са постоянно действащи дестабилизиращи фактори в ЕС. Изтъква се, че без да се вземат предвид ефектите от цифровизацията върху заетостта и професионалното развитие на заетите, социалните проблеми не могат да бъдат решени в бъдеще.

Подчертава се, че Социалният съюз изисква съществени социално-икономически реформи.

- Съществени научни приноси има в публикациите, посветени на ролята на България в регионалното икономическо сътрудничество със страните от ЮИЕ, като са подчертани и бариерите за неговото развитие. Изясняването на начините за интензивни икономически връзки допринася за подобряване на формите на трансгранично сътрудничество. Изводите от изследването са добра основа за политики за икономическо сътрудничество със страните от Западните Балкани.
- Приветствам анализа на значението на търговско-икономическите контакти на страните от ЕС с Азия. Изследванията, посветени на връзките на ЕС с азиатските страни допринасят за познаване на целите, на подходите и на инструментите на особеностите на двустранната търговия на ЕС с отделните страни от Азия. Анализирани са рисковете при търговско-икономическите отношения на ЕС с основните партньори от Азия.

Научно-приложни приноси

- Книгата „Търговски отношения на Европейския съюз с Азия“ позволява задълбочаването на знанията на студентите в областта на търговската политика на ЕС и връзката с основните търговски конкуренти в Азия.
- Разработените авторски учебни помагала и други практически казуси допринасят за разширение на практическите знания на студентите;

5. Критични бележки и препоръки

Препоръчвам на д-р Моралийска да продължава научно-изследователската и преподавателската дейност в областите в които е натрупала знания и досега.

6. Заключение

В обявения конкурс участва кандидат с богат преподавателски, научен, научно-приложен опит и това ми позволява да изразя категорично положителното си отношение към личността и дейността на гл. ас. д-р Моника Емилова Моралийска-Иванова.

С пълна убеденост, предлагам на уважаемите членове на Научното жури единодушно да подкрепят назначаването на гл. ас. д-р Моника Емилова Моралийска-Иванова на академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Световно стопанство и МИО“ в УНСС, професионално направление 3.8. Икономика.

Дата

10.11.2022 г.

Подпис:

/проф. д-р Искра Б.Христова-Балканска/

София

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REPORT

*By Prof. Dr Iskra Bogdanova Christova-Balkanska,
Scientific specialty: World economy and International Economy
Economic Research Institute at BAS (ERI BAS)
Department "International Economy"*

Regarding: The competition for an **Associate professor** in the scientific specialty "World Economy and International Economy " at the University of National and World economy (UNSS), Professional direction 3.8. Economy.

1. Information about the contest

The competition has been announced for the needs of the Department "International economic relations (IER) and Business", Faculty of "International Economy and Politics" of the UNSS, according to the order of the Rector of the UNSS №3268/18.11.2021, with the decision of the Departmental Council of the Department " IRE and Business" with Protocol No. 399/13.09.2022 and with the decision of the Faculty Council of the Faculty of International Economics and Politics, with Protocol No. 1 /21.09.2022. I participate in the scientific jury for the competition according to Order No. 2394/28.09. 2022 of the Rector of UNSS.

2. Information about the candidate in the competition

Only one candidate participated in the announced competition Monika Emilova Moraliyska-Ivanova, Chief Assistant, full-time lecturer in the Department of "IER and Business", Faculty of "International Economy and Politics" of the UNSS.

The candidate has fully complied with the normative quantitative and qualitative requirements for holding the academic position "Associate professor" at UNSS. In the contest Chief Assistant Dr Moraliiska participated with 1 habilitation research, with 1 book, with 1 research for teaching purposes, with 2 articles published in scientific publications indexed in Web of Sciences, with 2 studies, one of them is in English, with 13 articles published in scientific publications indexed in international databases CEEOL, ProQuest, RePec. The publications do not repeat those for obtaining the educational and scientific degree "doctor" and for holding the academic position „Chief Assistant”

Dr Monika Moraliyska is Chief Assistant (since 29/02/2012) in the Department of "IER and Business". The candidate has an experience, as a project evaluator and as an expert on EU funded programmes. She is English, German and Greek speaking. Dr Moralijska is an active participant in conferences and seminars. She was a lecturer in Turkey, in Belgium, in Slovenia, in Poland, etc. She is a leader and participant in collective projects.

3. Fulfillment of the requirements for occupying the academic position

Dr Moraliyska fully meets the legal requirements for participation in the announced competition. In the map for quantitative studies, the points scored by Dr Moraliyska's activities in Sections I + II are nearly 3 times higher than the required minimum. The quality results achieved are supported and proven by the quality indicators realized by the candidate.

Assessment of teaching and learning activities

- The candidate's desire to improve and expand the knowledge in the field of European integration, the European economy and some basic (social, commercial) policies of the EU is evident;
- The candidate's scientific publications enrich the tools for expanding students' knowledge and skills;
- Initiating additional educational forms for student training demonstrates the candidate's creativity.

General characteristics of the presented scientific works/publications

The main direction in Dr. Monika Moraliyska's works is the EU socio-economic policy, EU social differences and the effects on Bulgaria. In the habilitation work *"The European pillar of social rights as an instrument for social cohesion in the Union and achieving catch-up economic development of Bulgaria"*, it is emphasized that EU social problems, poverty and income inequality are worsening and this complicates the process of catch-up economic and social development of Bulgaria. The effects of the European Pillar of Social Rights (EPSR) on EU economies are highlighted. It is assumed that this initiative, supported by the Minimum Wage Directive and the Work-Life Balance Directive, will contribute to overcoming social differences in the EU and will have a favorable impact on Bulgaria's social policy. The complex problems of poverty, income inequality, social exclusion are advocated in a series of studies and articles, among which can be mentioned: *"Income inequality in the European Union and its relationship to economic growth and poverty"*, *"Income inequality as a major social challenge for the EU"*, *"A look at some of the EU's main problems and their economic impact"*, explaining the advantages and disadvantages of the European social model and its impact on the social policy of EU member states.

Another socio-economic policy aspect is the issue of minimum wage regulation. (*"Should the minimum wage be regulated at the Union level: the case of the EU"*) The social and regulatory challenges to labor digital platforms are also explored. (*"The Impact of Certain European Pillar of Social Rights' Initiatives on Bulgaria"*).

The monographic work *"Bulgaria in the regional economic cooperation in South-East Europe - before and after the accession to the European Union"* explains the possibilities for deepening the economic cooperation between the countries of South-East Europe (SEE) and the expansion of the EU in this region. Bulgaria's position on the development of regional economic cooperation and the expansion of trade, investment and tourist exchange is clarified. The economic benefits for the region from such cooperation are shown. Other important issues such as energy dependence and the diversification of gas suppliers are analyzed, as well as the need to attract significant investments to build the infrastructure for

the transmission of energy carriers, which is beneficial for Europe. (*"The region of South East Europe: an island of missing gas connectivity and its European consequences"*). The positive and negative aspects of cross-border cooperation on a regional basis, which faces significant obstacles of an economic and political nature, are explored.

Dr Moraliyska has also worked in the field of the EU evolution in the context of increased migration and post-Brexit, which finds expression in different views on intra-community relations. (*"The White Paper on the future of the EU and its impact in Bulgaria"*) In the article (*"The impact of the EU's cohesion policy on regional economic development: the case of Bulgaria"*) it is proved that the cohesion policy effects contribute to the economic convergence of the regions and the goals that Bulgaria must achieve to utilize the effects of the cohesion policy.

Dr. Moralijska's publications also address a wide range of issues relevant to EU policies and to Bulgaria. Here we can mention the analysis of the following problems the EU institutional system (*"A critical look at the EU institutional system"*) (*"The Brexit challenge for the EU and Great Britain: Who wins and who loses?"*)(*"Is there enough Europe and union in the European Union ?"*) (*"EU trade in services and their further liberalization"*), (*"Challenges to the Leadership Position of the European Union in World Trade"*). The future of the EU is advocated in publications focused on Industry 4.0 and the EU's twin transition – digitalization and green economy. (*"Preparation for Industry 4.0 and digital transformations in SMEs. European and national aspects"*)

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

Scientific contributions

- There are a significant scientific contributions in the works dedicated to the EU social policy and in particular in the habilitation work. It is given a real assessment that the EU social program is developing, albeit slowly, but only with a program and directives the essential social contradictions at the national level cannot be overcome, as well as the differences between the EU countries in terms of poverty, social exclusion, unemployment. These are constantly acting destabilizing factors in the EU. It is argued that without taking into account the effects of digitalization on employment and the professional development of the employed, social problems cannot be solved in the future. It is emphasized that the Social Union requires substantial socio-economic reforms.
- There are significant scientific contributions in the publications devoted to the role of Bulgaria in the regional economic cooperation with the SEE countries, and the barriers to its development are highlighted. Clarifying the ways of intensive economic ties contributes to improving the forms of cross-border cooperation. The conclusions of the research are a good basis for economic cooperation policies with the countries of the Western Balkans.
- I appreciate the analysis of the importance of trade and economic contacts of EU countries with Asia. Studies devoted to the EU's relations with Asian countries

contribute to the knowledge of the objectives, approaches and instruments of the specificities of the EU's bilateral trade with individual Asian countries. The risks in the trade and economic relations of the EU with the main partners from Asia are analyzed.

Scientific and applied contributions

- The book "Trade relations of the European Union with Asia" allows students to deepen their knowledge in the field of EU trade policy and the relationship with the main trade competitors in Asia;
- The author's developed study aid programs and other practical cases that contribute to the expansion of students' practical knowledge;

5. Critical notes and recommendations

I recommend Dr. Moraliyska to continue her research and teaching activities in the fields in which she has accumulated knowledge so far.

6. Conclusion

In the announced competition, a candidate with rich teaching, scientific, scientific-applied experience participated, and this allows me to express my categorically positive opinion towards the personality and the activities of Chief Assistant Dr Monika Emilova Moraliyska-Ivanova.

With complete conviction, I propose to the respected members of the Scientific Jury to unanimously support the appointment of Chief Assistant Dr Monika Emilova Moraliyska-Ivanova, in the academic position of "Associate professor" in the scientific specialty "World economy and IER" at UNSS, professional direction 3.8. Economy.

Date

11/10/2022

Signature:

/Prof. Dr Iskra Christova-Balkanska/

Sofia